

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Управління ризиками в експортній діяльності підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.13.01,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Бондаренко Н.В.

Керівник: к.е.н., доцент Резнікова Т.О.

Рецензент: к.е.н., проф. Андросова Т.В.

Харків – 2015 рік

РЕФЕРАТ

Сучасна відкрита економіка України має підвищену чутливість до світових тенденцій розвитку міжнародного фінансово-економічного середовища, яке характеризується значною ризиконасиченістю і невизначеністю. Вихід на зовнішній ринок створює для українських підприємств принципово відмінне системне оточення з більш широким спектром ризиків, які можуть значно впливати на їх конкурентоспроможність і стабільний розвиток бізнесу. Недостатня увага до менеджменту ризиків в експортній діяльності може загрожувати підприємству непередбаченими втратами, погіршенням фінансового становища та скороченням рентабельності. З іншого боку, зменшення ступеню уразливості підприємства до ризиків, мінімізація втрат від ризику, а часом і можливість виграшу від нього є цілком реальними наслідками обґрунтованого застосування методів та інструментів управління ризиками.

Теоретичним і практичним аспектам управління ризиками, у т.ч. в експортній діяльності, присвячені роботи таких зарубіжних дослідників як І. Бланк, К. Балдін, А. Іванов, Л. Стровський, Ж. Перар, С. Пивоваров, М. Папайоану, Д. Редхед, А. Синько, Л. Тэпман, Н. Хохлов, а також роботи вітчизняних вчених: В. Асаулко, О. Відоменко, В. Вітлінського, П. Верченко, Ф. Журавки, К. Захарова, Л. Маханця, Т. Мостенської, О. Іващенко, М. Ребрика, І. Русаненко, М. Салуна та ін. Переважна більшість праць присвячена питанням економічного ризику, зокрема, валютного ризику. Проте, дослідження проблеми управління ризиками в експортній діяльності підприємства не має системного характеру. Існує розрив між теорією та практикою, бракує практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління ризиками на українських підприємствах.

У зв'язку з цим, тема роботи є актуальною, адже існує необхідність розробки практичних рекомендацій щодо обґрунтування оптимальної управлінської стратегії та підвищення ефективності управління ризиками,

зокрема, підприємств експортоорієнтованої хімічної галузі, які є надзвичайно чутливими до змін валютно-фінансового середовища.

Об'єктом дослідження є експортна діяльність ДП «Завод хімічних реактивів».

Предметом дослідження є процес управління ризиками в експортній діяльності ДП «Завод хімічних реактивів».

Метою дипломної роботи є розвиток методичного забезпечення щодо управління ризиками в експортній підприємства.

Для досягнення поставленої мети слід вирішити такі завдання:

вивчити теоретичні основи управління ризиками в експортній діяльності підприємства;

проаналізувати фінансову, економічну та зовнішньоекономічну діяльність ДП «Завод хімічних реактивів»;

здійснити оцінку ризиків в експортній діяльності досліджуваного підприємства;

розробити і обґрунтувати рекомендації щодо підвищення ефективності управління ризиками в експортній діяльності ДП «Завод хімічних реактивів».

Для досягнення поставленої мети використані такі методи дослідження: порівняльний аналіз і синтез – для дослідження сутності ризику, існуючих класифікацій ризиків в експортній діяльності підприємства і методичного забезпечення управління ризиками в експортній діяльності; абстрактно-логічний метод – для здійснення теоретичних узагальнень щодо методів управління ризиками і формування висновків; графічної інтерпретації – для схематичного подання послідовності управління ризиками в експортній діяльності підприємства та наочного зображення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства; економічно-статистичний аналіз – для оцінки стану фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства; факторний аналіз – для визначення факторів зміни фондівддачі, рентабельності; метод експертних оцінок – для вибору стратегії управління ризиками; економіко-математичний – для оцінки

ефективності вибору фінансових інструментів. Розрахунки та побудування діаграм здійснювались у табличному процесорі MS Excel 2007, створення рисунків – за допомогою середовища MS Visio 2007.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативно-правові акти України з питань регулювання зовнішньоекономічної діяльності, наукова література, публікації у періодичних виданнях, офіційні статистичні матеріали, фінансова звітність і дані про господарську і зовнішньоекономічну діяльність ДП «Завод хімічних реактивів», ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення дипломної роботи полягає у розвитку теоретично-методичних основ управління ризиками в експортній діяльності підприємства і розробці пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності управління ризиками під час здійснення експортних операцій підприємствами хімічної галузі України.

У процесі написання роботи отримані наукові і практичні результати:

уточнена сутність поняття ризику як об'єкта управління і класифікація ризиків в експортній діяльності підприємства;

виявлені й охарактеризовані основні етапи процесу управління ризиками в експортній діяльності підприємства;

здійснена кількісна оцінка ризиків в експортній діяльності ДП «Завод хімічних реактивів», на основі якої побудовані карти найбільш істотних ризиків;

запропоновані заходи щодо підвищення ефективності управління ризиками в експортній діяльності ДП «Завод хімічних реактивів», які можуть використовувати інші суб'єкти ЗЕД під час здійснення експорту.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів (оглядово-теоретичного, аналітико-дослідницького і проектно-рекомендаційного), висновку, анотації англійською мовою, списку використаних джерел і додатків.

